

સત્તરમી સદી

[૧૦૧] રાજસમુદ્ર-જિનરાજસૂરિ

ત્રીય શાહ કરણે કરેલા મહોત્સવપૂર્વક ઘઈ નામ જિનરાજસૂરિ રાખ્યું. પછી તેમણે ભણશાલી થેર શાહે ઉદ્ધાર કરેલા શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથના ચૈત્યની પ્રતિષ્ઠા જેસલમેરમાં કરી. (જુઓ પ્રશસ્તિ, જેસલમેરના પુસ્તક-ભંડારની સૂચિ, ગાયકવાડ ઓરિયેન્ટલ સીરીઝ) ત્યાર બાદ સં. ૧૬૭૫ વૈશાખ શુદ્ધ ૧૩ શુક્રવારે અમદાવાદના પોરવાડ સંવપતિ સોમજીના પુત્ર રૂપજીએ શત્રુંજય પર બનાવેલા ચતુર્મુખ દેવાલયમાં શ્રી ઋષભ ઓમુખજી આદિ ૫૦૧ જિનખિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. (જુઓ લેખાંક ૧૪થી ૨૦, ૨૩ અને ૨૪ મુનિ શ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ ભાગ બીજો) તે સિવાય બીજાં ઘણાં સ્થળોએ જિનખિંબની પ્રતિષ્ઠા ને સ્થાપના કરી. સં. ૧૬૮૨ના શત્રુંજય પર શિલાલેખ માટે જુઓ લેખાંક ૨૬, સં. ૧૬૭૭ના મેડતાના મંદિરમાંના લેખ માટે જુઓ લેખાંક ૪૩૪, ૪૩૯ ઉપરોક્ત સંગ્રહ. આચાર્યને અંબિકા દેવીએ વરદાન આપ્યું હતું. તેમણે ધંધાણી નગરમાં ઘણો વખત થયાં જમીનમાં રહેલી પ્રતિમાને પ્રશસ્તિના અક્ષરો જોઈને પ્રકટ કરી હતી. તેમણે તર્ક, વ્યાકરણ, જંદ, અલંકાર, કોશ કાવ્યાદિનો સારો અભ્યાસ કર્યો હતો, તથા શ્રી હર્ષના 'નૈષધીય મહાકાવ્ય' પર 'જૈનરાજ' નામની સંસ્કૃત ટીકા રચી હતી. એમના વખતમાં ખરતરગચ્છમાં સં. ૧૬૮૬માં જિનસાગરસૂરિથી લઘુ આચાર્ય ખરતર શાખા નીકળી. પોતે સં. ૧૬૯૯ના અષાઢ શુદ્ધ નવમીને દિવસ પાટણમાં સ્વર્ગે ગયા. તેમની પછી તેમના પદધર (૬૪મા) જિનરત્નસૂરિ થયા. સં. ૧૬૭૭ ૧૬૮૬-૮-૯૦ના શિલાલેખો તેમના મળે છે. (નાહર) તે પૈકી સં. ૧૬૭૭ માં એક લેખમાં આ પ્રમાણે જણાવ્યું છે: શ્રી ખુડતખરતરગચ્છાધીશ્વર સાધુપદ્મવારક પ્રતિબોધિત સાહિ શ્રીમદ્અકખરપ્રદત્ત યુગપ્રધાનપદ્ધારક શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ જહાંગીર સાહિ પ્રદત્ત યુગપ્રધાનપદ્ધારક શ્રી જિનસિંહસૂરિ-પદ્મ પૂર્વાચલ સહસ્રકરાવતાર પ્રતિષ્ઠિત શ્રી શત્રુંજયાષ્ટમોદ્ધાર શ્રી ભાણુવટ નગરશ્રી શાંતિનાથાદિ ખિંબ પ્રતિષ્ઠા સમયનિરત્સુ(ત્ર)ધાર શ્રી પાર્શ્વપ્રતિ-હાર સકલભદ્રારકચક્રવર્તિ શ્રી જિનરાજસૂરિ શિરઃશૃંગારસારમુકુટોપમાન-પ્રધાનૈઃ.

તે જ વર્ષના બીજા લેખમાં એમ છે કે: ...શ્રી જિનસિંહસૂરિ-પદ્મોત્તંસલબ્ધશ્રી અંબિકાવરપ્રતિષ્ઠિત શ્રી શત્રુંજયાષ્ટમોદ્ધાર પ્રદર્શિત ભાણુવટ મધ્યે પ્રતિષ્ઠિત શ્રી પાર્શ્વપ્રતિમા પીયૂષવર્ષણ પ્રભાવ ઓહિત્ય-વંશમંડન ધર્મસી ધારણદે નન્દન ભદ્રારકચક્રવર્તિ શ્રી જિનરાજસૂરિદિન-

રાજસમુદ્ર-જિનરાજસૂરિ [૧૦૨] જૈન ગૂર્જર કવિઓ : ૩

કરૈ: આચાર્યશ્રી જિનસાગરસૂરિ પ્રભૃતિ યતિરાજૈ: પ્રતિષ્ઠિતં લક્ષારક પ્રભુ
શ્રી જિનરાજસૂરિપુરંદરૈ: શ્રી મેડતા નગર મધ્યે.

સં.૧૬૮૬ અને ૮૮ના લેખમાં ઉ. અભયધર્મ હતા, અને સં.૧૬૯૦-
ના લેખમાં પોતાની સાથે ઉ.કમલલાલ, પં.લબ્ધકીર્તિ, પં.રાજહંસ વગેરે
પરિવાર હતો એમ જણાવ્યું છે.

(૧૪૫૫) [+] ૧૪ ગુણુસ્થાન બંધ વિજ્ઞાપિત [પાર્શ્વનાથ] સ્ત.

૧૯ કડી ર.સં.૧૬૬૫ માગશર વદ ૮

આદિ - નમિય સિરિ પાસ જિન સુજન પડિખોહગં

કણુયગિરિ અયલ જેસલ નયર સોહગં.

ચૌદ ગુણુકાણુ ઉત્તર પડિખંધ એ,

હેતુ કરિ સહિત હું કહિસુ સુહ સંધ એ.

૧

અંત -

કલશ

ઈય બાણુ રસ સસિકલા વચ્છરિ સહ કસિણુ દશમી દિને,

ગુણુકાણુ ચવદે કરમપયડીબંધ વિવર્યો સુભ મને,

જિનચંદ જિનસિંહસૂરિ સીસૈ રાજસમુદૈ સંથુઓ

સિરિ પાસ જિણુવર ભુવણુ દિણુચર સયલ અતિસય સંથુઓ. ૧૯

(૧) શ્રી જિનરાજ ગણાધિપ વિહિત સ્તવ પર હર્ષસાર શિ. ઉ.

શિવનિધાને સંગ્રામપુરના શ્રાવકની વિનતિથી જીવરાજની પત્ની જીવાદેના

સુખેધાથે ગુ.માં કરેલા વિવરણની પ્રથમાદર્શ પ્રતિ સં.૧૬૯૨ આષાઢ

શુદ્ધ ૩ પુષ્પે કનકોદયે લખી સં.૭૦૧૬ (? ૧૭૦૬) વર્ષે રાજનગરે યુગ-

પ્રધાન જિનચંદ્રસૂરિ શિ. વા. ભુવનમેરગણિ લઘુબ્રાતા પં. સુમતિરંગેણુ

લિ. શિ. જયકુશલ વાચનાર્થ કા.શુ.૧૩ ભૌમે લ. જિનસાગરસૂરિરાજ્યે.

વેખર. નં.૧૯૬૨. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. જિનરાજસૂરિ કૃતિ કુસુમાંજલિ.]

(૧૪૫૬) + શાલિભદ્રમુનિ ચતુષ્પદિકા(રાસ) [અથવા ચરિત્ર અથવા

શાલિભદ્રવન્ના ચોપાઈ] ર.સં.૧૬૭૮ આસો વદ ૬

આદિ -

દ્વહા.

સાસણનાયક સમરીયછ, વર્જમાન જિનચંદ

અલિય-વિધન દૂરઈ હરઈ, આપછ પરમાણુદ.

૧

સહૈકો જિનવર સારિયા, પિણુ તીરથધણી વિશેષ,

પરાણીજછ તે ગામ્યૈ, લોકનીતિ સંપેષિ.

૨